

ADVIES UITGEBRACHT
DOOR DE ECONOMISCHE EN SOCIALE RAAD
VOOR HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
TIJDENS ZIJN ZITTING VAN 15 MAART 2007

inzake

**het ontwerp van sociaal-economische monitoring op basis van de nationale herkomst
om discriminatie op de arbeidsmarkt beter te kunnen bestrijden**

ONTWERP VAN SOCIAAL-ECONOMISCHE MONITORING OP BASIS VAN DE NATIONALE HERKOMST OM DISCRIMINATIE OP DE ARBEIDSMARKT BETER TE KUNNEN BESTRIJDEN

Advies van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. 15 maart 2007

Aanhangigmaking

Op 27 februari 2007 heeft de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vanwege de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering belast met Economie, Tewerkstelling, Wetenschappelijk Onderzoek, Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp en Landbouwbeleid een adviesaanvraag ontvangen betreffende het ontwerp van sociaal-economische monitoring op basis van de nationale herkomst om discriminatie op de arbeidsmarkt beter te kunnen bestrijden.

Voorafgaandelijk had de Interministeriële Conferentie «Tewerkstelling» (IMC) van 25 oktober 2006 haar akkoord uitgedrukt met de methode die de hiertoe opgerichte werkgroep had voorgesteld, en had ze het **Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding** (CGKR, hierna «het Centrum») genaamd) de opdracht gegeven om de werkzaamheden betreffende de ontwikkeling van een sociaal-economische monitoring op basis van de nationaliteit of de nationale herkomst voort te zetten. De bevoegde Ministers werden verzocht om hun respectievelijke sociale partners op basis van het «gemeenschappelijk voorstel» te raadplegen en om een verslag van deze raadpleging aan de IMC «Tewerkstelling» over te maken.

Aangezien hij kennis heeft genomen van de *werknota* van het **Centrum**, die op basis van de besluiten van de werkgroep werd opgemaakt.

Aangezien de commissie ad hoc van de Raad heeft geluisterd naar de vertegenwoordigers van het **Centrum**, in aanwezigheid van de vertegenwoordiger van de Minister en van de vertegenwoordiger van het Observatorium van de Arbeidsmarkt en de Kwalificaties van de **BGDA**, formuleert de Raad hierna zijn advies.

Advies

De Raad verheugt zich erover dat hij wordt geraadpleegd over een ontwerp, waarover de Regering zich niet heeft willen uitspreken alvorens haar het advies van de Brusselse sociale partners werd bekendgemaakt.

De Raad noteert eerst en vooral dat de voorziening inzake sociaal-economische monitoring zou worden opgebouwd op basis van *objectieve, anonieme en geaggregeerde gegevens uit één of meerdere bestaande administratieve gegevensbank(en)*, betreffende :

[Rijksregister]

- de geschiedenis van de nationaliteit van het individu
- het geboorteland van het individu
- de dag van eerste inschrijving in het Rijksregister
- het geboorteland van de ouders van het individu
- de geschiedenis van de nationaliteit van de ouders van het individu

[Kruispuntbank van de sociale zekerheid]

- het statuut van de werknemer (arbeider, bediende, werkloze, ambtenaar, zelfstandige)
- zijn loon
- zijn arbeidsector
- ...

De voorziening zou op twee niveaus worden opgesplitst :

- een « macro » sociaal-economische monitoring, aan de hand waarvan de arbeidsmarkt op het federaal, gewestelijk en plaatselijk niveau per sector, beroepsstatuut en andere tewerkstellingseigenschappen volgens de nationaliteit of de herkomst kan worden geanalyseerd ;
- een « micro » sociaal-economische monitoring
 - o ten behoeve van de ondernemingen en sectorale instellingen, die zich engageren in een diversiteitsplan of in een dynamiek van toekenning van labels om de samenstelling van het personeel volgens de nationaliteit of de herkomst te kennen ;
 - o ten behoeve van de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling (VDAB, FOREM, BGDA en ADG).

De Raad meent in het algemeen dat het opmaken van statistieken volgens de nationaliteit of de herkomst niet vanzelfsprekend is. Hoewel iedereen immers erkent dat een deel van de Brusselse bevolking het slachtoffer van discriminaties is, met name bij de aanwerving, en dat dergelijke statistieken tot een betere kennis van dit fenomeen zouden bijdragen, zijn er toch heel wat moeilijkheden. Ten gronde : hoe kan men het opmaken van etnische statistieken met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel verzoenen ? Hoe kan men het respect voor de persoonlijke levenssfeer en de anonimiteit van de ingezamelde gegevens verzekeren ? Hoe kan men het correcte gebruik ervan verzekeren ? In de praktijk : op basis van welke betrouwbare criteria kan men de graad van vreemdelingschap van een werknemer bepalen ?

De Raad heeft echter akte genomen van de verklaring van de vertegenwoordiger van het **Centrum** krachtens dewelke het hier beoogde ontwerp van sociaal-economische monitoring strikt genomen niet tot het opmaken van *etnische* statistieken zal leiden.

De Raad meent op zijn minst dat het voorgestelde statistisch instrument maar echt relevant zal zijn in het kader van de voorzieningen, die op het federaal of het gewestelijk niveau daadwerkelijk worden ingesteld om discriminatie in de arbeidsomgeving te bestrijden. Hij is van oordeel dat de tenuitvoerlegging van een monitoring - met alle vereiste methodologische waarborgen - enkel in het kader van een welbepaald, concreet en welomschreven project om de discriminatie te bestrijden kan worden uitgedacht, de instemming van de sociale partners moet verkrijgen en regelmatig door een commissie ad hoc moet worden geëvalueerd.

Het « gemeenschappelijk voorstel » van de werkgroep, die door het **Centrum** wordt gestuurd, omvat drie luiken :

- de « macro »-monitoring ;
- de « micro »-monitoring ;
- voorstellen tot wetwijzigingen, waaronder het thema van de « afstamming ».

1. « Macro »-monitoring

Mits aan de bovenvermelde voorwaarden wordt voldaan, is **de Raad voorstander** van de tenuitvoerlegging van een monitoring, die de hele arbeidsmarkt volgens de gewesten en de activiteitensectoren omvat, aan de hand waarvan gewag kan worden gemaakt van de stratificatie van de arbeidsmarkt in functie van de nationaliteit en/of de nationale herkomst van personen.

- * De ingewonnen inlichtingen moeten als enig doel hebben om als indicatoren te dienen voor de federale en gewestelijke overheden enerzijds en voor de federale en gewestelijke sociale partners anderzijds in het kader van de beleidsvoeringen ter bestrijding van discriminatie en de tenuitvoerlegging van de conventionele verbintenissen, die in het Interprofessioneel Akkoord 2007-2008 werden aangegaan. Voorts zullen ze het toelaten om de impact van het in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gevoerde diversiteitsbeleid te meten.
- * De gegevens, die door deze monitoring worden ingewonnen, moeten zich beperken tot enkel het domein van de stratificatie van de arbeidsmarkt in functie van de nationaliteit en/of nationale herkomst van personen en tot het strikte kader van de programma's ter bestrijding van discriminatie en de diversiteitsprogramma's, die de federale en gewestelijke overheden uitvoeren.
- * De « macro » sociaal-economische voorziening zou niet ten uitvoer kunnen worden gelegd alvorens er een gepaste oplossing voor de vertrouwelijkheid van de verwerking van de 'gecodeerde' gegevens wordt gevonden.

De Raad is van oordeel dat de voorgestelde invoering van de variabele « Opleidingsniveau » zeker relevant is. Maar gelet op de talrijke struikelblokken waarop deze invoering zou stuiten (onvolledige en niet constant geactualiseerde gegevens, niet in aanmerking nemen van tijdens de beroepsloopbaan behaalde diploma's, niet in aanmerking nemen van de validatie van de bekwaamheden, problemen inzake gelijkwaardigheid van in het buitenland behaalde diploma's, ...), tekent **de Raad** momenteel uitdrukkelijk voorbehoud aan. De Raad vraagt of deze obstakels kunnen worden weggenomen.

Overwegende dat het jaar 2007 een « testjaar » zou zijn, wenst **de Raad** doorlopend bij de geleidelijke tenuitvoerlegging van de « macro »-monitoring te worden betrokken.

2. « Micro »-monitoring

Gelet op de moeilijkheid om de anonimiteit te verzekeren van de gegevens, die bij een dergelijke monitoring worden ingezameld om de samenstelling van het personeel *van een onderneming* volgens de nationaliteit of de herkomst te kennen, en rekening houdend met het gebrek aan duidelijkheid van de *doelstellingen* van deze voorziening, tekent **de Raad** momenteel **ernstig voorbehoud** bij de invoering van een « micro » sociaal-economische monitoring aan.

Hij vindt het verstandig dat de Werkgroep voorstelt om het jaar 2007 als *onderzoekstermijn* te laten doorgaan, om zo de opportuniteit en de haalbaarheid van een ondernemingsmonitoring te evalueren, en dit in naleving van de verplichtingen die de wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer oplegt en op voorwaarde dat de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer dit toelaat.

De Raad acht het noodzakelijk om het onderzoek van het ontwerp tot instelling van een dergelijke voorziening in zijn midden voort te zetten en om terzelfder tijd aandacht aan de specifieke problematiek van de naleving van de vertrouwelijkheid binnen de KMO en ZKO te besteden.

3. Wetswijzigingen

De invoering van de « macro »-monitoring, zoals door het **Centrum** gewenst, zou een aanpassing van het statuut van de afstamming in het Rijksregister vragen, opdat elke gemeente met name ertoe zou worden gehouden om het geboorteland van de ouders te registreren en opdat de informatie bijgevolg onmiddellijk toegankelijk zou zijn door eenvoudigweg het Rijksregister te raadplegen.

De Raad heeft kennis genomen van het voorbehoud, dat meerdere Gemeenten in dit opzicht hebben aangetekend, en nodigt de Regering uit om naar de omvang hiervan te peilen.

*
* *